

Z P R A V O D A J S B Ě

Informace pro členy Společnosti

b r a t ř í Č a p k ů (SBČ)

3. číslo

Říjen 1977

I. K DÍLU A ŽIVOTU BRATŘÍ ČAPKŮ

Ze vzpomínek Miroslava Halíka

30.6.1901 - 5.8.1975 k čapkovskému bádání

Úryvek z textu předneseného M. Friedlem na
večer u paměti PhDr. Miroslava Halíka
(16.6.19796)

I dnes máme několik záhad, několik Čapkovských rukopisů (tj. Karla Čapka) a neznáme jejich uveřejnění; nebo zase naopak několik jeho tištěných článků, aniž bychom znali časopisy, v nichž původně vyšly - neobjevené věci, které rozluští šťastná náhoda, jak se nám už nejednou stalo a jak nás dovedla k Čapkovým pracím, o nichž sám už Čapek ne věděl nebo nechtěl vědět.

Hned na počátku své práce setkali jsme se s nesnadnou otázkou: kdy vlastně začal Karel Čapek psát? Kde je počáteční mez jeho literární činnosti, kde a kdy byl tištěn jeho první literární pokus? Na tu otázku se vlastně už dávno před námi zeptaly Lidové noviny, když v dubnu r. 1927 položily našim význačným spisovatelům otázku „Kde jste tiskli svůj první příspěvek?“ Všichni dotazovaní odpověděli s jistotou, jen Čapkové odpověď zněla zcela beznadějně: "Kdybyste mne rozkrájeli, nedočítám se, kdy to bylo, a zapomněl jsem jako na smrt, jak se ten časopis jmenoval a kde vycházel. Víím jenom, že jsem byl tehdy v tercii nebo kvartě a že ta revue vy-

cházela někde v Olomouci, Přerově nebo v Kroměříži a měla modrou obálku a že mi tam pod nějakým pseudonymem, který jsem dávno zapomněl, otiskli jakousi milostnou báseň, o které už také nic bližšího nevím.

Redakce se s touto odpovědí spokojila, ale čte-li ji bibliograf, pak je to, jako když nasadíte policejního psa na stopu zločincovu, a budete ujištěni, že bude šmejdit po všech po všech olomouckých, přerovských a kroměřížských časopisech tak dlouho, až onu básničku, třeba ukrytou pod nejzáhadnějším pseudonymem, odkryje a vynese z nejhlubšího zapomenutí. Já nevím, jak dlouho jsem tu první Čapkovu báseň hledal, ale jednou - a to je jistě ona - jsem ji přece našel. Jak by se podivil Čapek, že i ty všechny jeho nepřesné údaje byly mylné. Ten časopis nevycházel ani v Olomouci, ani v Přerově či Kroměříži, ale v Brně, neměl modrou obálku, nýbrž oranžovou, a báseň nebyla tištěna pod pseudonymem, nýbrž pod plným jménem Karla Čapka. Bylo to v revui Neděle, která r.1904 v č.18 otiskla hradeckému studentu dvojdílnou báseň s názvem Prosté motivy, která je první řádkou v Čapkovské bibliografii a považujeme ji dnes za první Čapkův vstup na jeho slavnou spisovatelskou cestu. V pozdějších číslech této revue byly otištěny ještě dvě další Čapkovy básně, potom už nic. A přece to nebyly poslední verše, které Čapek redaktoru Neděle poslal a s nimiž jsem se měl zvláštní náhodou setkat po více než 55 letech, třebaže nebyly nikdy vytištěny.

Asi před třemi roky přišel za mnou

kladenský lékař, sběratel autografů a rukopisů, aby mi ukázal rukopis Čapkových veršů, které se mu podařilo náhodně koupit od jakéhosi soukromníka. Jaký byl můj podiv, když jsem v těch verších poznal Čapkovu báseň Vánoční, jednu z těch prvních veršů v neděli, a s ní ještě rukopisy nikde netištěných Podzimních melodií a Veršů melancholických, jež redaktor Neděle Dominik Pavlíček už Čapkovi neuveřejnil. Nehodil je však do redakčního koše, založil v redakčních papírech a od jeho dědiců po půlstoletém putování se dostaly znovu na světlo i s Čapkovou poznámkou, aby mu redaktor neodpovídal na adresu rodičů, nýbrž do školy; zřejmě své veršování před rodiči tajil. Ale nejen před rodiči ve čtrnácti letech, tajil je - a já alespoň z toho Čapka podezřívám - i ve svých mužných letech.

Když r.1936 shromažďovaly Lidové noviny pro svou velikonoční přílohu prvotiny slavných spisovatelů, poslal jim své první verše jak Olbracht, Vančura, tak i Josef Mach, Petr Kříčka, Kopta, Hora i František Langer. Jen Karel Čapek redakci sdělil, že nemá „vůbec nic“, a jen s pomocí Jiřího Červeného, který si schoval ze studentských let hektografované královéhradecké časopisy, bylo umožněno i přes jakési Čapkovy protesty přetisknout mezi ostatními příspěvky i domnělou prvotinu Čapkovu, již pod pseudonymem Aristos a pod názvem Stará metafora poslal v kvartě do třídního časopisu Obzory. My dnes po objevu Čapkových veršů v časopise Neděle ovšem víme, že Stará metafora Čapkovou prvotinou není, jako nejsou Čapkovými prvními i verši ony básně, o nichž se zmiňuje Emil

Vachek ve své knížce Vzpomínky na starý Hradec, vydané r.1960.

Ale i tak jsme vděčni za přetisk Staré metafory. Jednak proto, že upozornila na neprůhledný pseudonym, jednak - a hlavně - že pod titulem básničky našli jsme věnování slečně, z jejíhož jména uváděla jen počáteční písmena, jež doplnit jsme si mohli až po desíti letech, když saze podivnou hrou náhod mohli jsme se setkat s jejich nositelkou a když tímto setkáním se nám odestřel skrytý obraz z pohnutého dějství Čapkova chlapectví.

Za písmeny A.N. se skrývala ne-li první, tedy jistě druhá a velká Čapkova studentská láska: Anielka, jak jí podle Sienkiewiczova románu Bez dogmatu říkali hradečtí studenti, snad kráska, vzpomínaná stále Čapkovými rostenci, jejíž postava se mihne i v Šamanově románu Pod bílou věží. Čapkovo platonické zbožnění Anielky blouznivě vyjadřuje asi 25 dopisů, psaníček a básní, v nichž jako v čirém zrcadle se obráží Čapkova zamilovanost, melancholie, ctižádost i trýznivé pocity méněcennosti, ta vzrušená historie pubertálního věku, pro niž zůstávají ty dopisy nejcitlivějším svědectvím.

A všechny ty dopisy si Anielka pečlivě schovala a nikdy neřekla o nich nic, nikdy je nevydala cizím rukám ani očím, ani Čapkova smrt ji k tomu nepohnula; až jednou v Táboře, kde žila provdána, po studentském představení Loupežníka, pod dojmem hry a z rozpomenutí na zašlé mládí vypověděla tu drobnou epizodu svého života a dovolila nahlédnout v její dějství i

řádkami a básněmi Čapkových zamilovaných psaníček.

A protože ty dopisy byly provázeny nejen rukopisnými básněmi, nýbrž i výstřižky s Čapkovými tajně uveřejněnými verši, otevřela nám tato dlouho ukryvaná korespondence cestu k dalšímu neprůhlednému Čapkovu pseudonymu. Tentokrát to byl v časopise Moravská Orlice pseudonym Mílo, pod nímž - nebýt tohoto jediného výstřižku - by nikdo Čapkovy verše nehledal a nemohl objevit.

Nejen po studentských verších, také po některých prvních Čapkových novinářských člancích a kritikách bylo třeba dlouho pátrat. Jak Karel, tak Josef se například zmiňují o své spolupráci s časopisem Moravský kraj v letech Karlových studií na brněnském gymnáziu. Ten časopis v pražských knihovnách nebyl, měli jej však v Olomoucké Studijní knihovně, odkud ke mně častěji přijížděl mladý čapkovský badatel, dnes už mrtvý Ladislav Bulín, když psal svou dizertaci o mladé Čapkově tvorbě. Když jsem ho na Moravský kraj upozornil, slíbil, že několik ročníků Moravského kraje sám prohledá, a oba jsme si od toho slibovali bohatou zeň neznámých bratří Čapků. Za nějaký čas přišla z Olomouce zpráva úplně negativní, v časopise nebyl nalezen ani jeden řádek bratří Čapků. Nechtělo se nám věřit. Že by se Čapkové mylily? Volal jsem někdejšímu redaktoru časopisu Obrtelovi. Ten si na mládenečky Čapky pamatoval, jak přicházeli do redakce se švagrem Koželuhem, ale nevěděl nic o tom, že by do Moravského kraje přispívali. Nezbyvalo než se obrátit na někdejší-

ho šéfredaktora listu Josefa Svozila. V Brně však už nežil a s moravskými přáteli hledali jsme ho po celé Moravě. Nakonec jsem se dověděl, že šéfredaktor Svozil žije v Praze, a dokonce nedaleko mne. Jednoho dne jsem se za ním vypravil. Chtěl jsem se dovědět o příspěvcích bratří Čapků do jeho listu a nesla jsem s sebou i těch několik školních sešitů, do nichž si bratři nalepovali své první články aniž by je označili názvy nebo daty časopisů, v nichž původně vyšly a které budily naději, že jsou jen částí z nějaké neobjevené mladé publicistické činnosti bratří, na kterou mne Josef Čapek ani neupozornil.

Od šéfredaktora Svozila jsem čekal radu a pomoc. Také on hned prohlásil, že Čapkové do Moravského kraje nepsali, ale výstřižky z neznámého časopisu prohlížel dlouho a bedlivě. „Tímhle písmem byl sice sázen Moravský kraj“, řekl posléze, „tiskárnou tou a tou, ale ta tiskárna ještě tiskla jiný časopis v Brně a jmenoval se Snaha. Přesvědčte se, zda ty články nejsou od něho.“ Hned druhého dne jsem Snahu z let 1908 a 1909 objednal z Brna, a když přišla, našel jsem v ní hojně Karlových literárních referátů, Josefových výtvarných kritik i úvahy obou bratří. Byly to první doklady jejich kritické tvorby, významné doklady i pro jejich četbu a vlivy, jež je tehdy z proudu moderního světového písemnictví a výtvarnictví podmaňovaly. Celý rok 1908 do Snahy psali, ale po letech si Josef Čapek na název časopisu ani nevzpomněl.

I přes záporné ujištění Svozilovo

nemohl jsem se smířit s tvrzením, že Karel Čapek do Moravského kraje vůbec nepsal. Znovu jej Ladislav Bulín prošel a hlásil, že v kterémsi prosincovém čísle našel zprvu přehlédnutý několikařádkový referát Josefa Čapka o jedné pražské výstavě-ale opravdu nic víc. A potom jsem už na Moravský kraj nemyslel. Až jednou po mnoho let, když mně znovu přišel do rukou dopis kvintána Čapka Anielce do Hradce, zarazila mne v něm jedna věta: „Tož pracuju teď já o té bídě a ubohosti /studentské/, píšu o ní krotké studie, jež by měly bořit - a to je má práce.“

Najednou mi bylo jasné, že jsem touto větou dostal klíč o oněm hledaném článkům v Moravském kraji a že by články ovšem nemohl psát kvintán Čapek pod svým jménem, protože takovou činnost tehdejší disciplinární řád těžce stíhal. Znovu jsem psal do Olomouce pro dva ročníky Moravského kraje, a když přišly, nehledal jsem už v nich Čapkovo jméno, ale články o bídě studentského života, jak se o nich zmínil dopis, který mne uvedl na stopu. A ty články jsem skutečně našel, byly zcela anonymní, ale jejich styl, jejich obsahová souvislost s tehdejšími Čapkovými dopisy, pokud byly známy, zcela bezpečně usvědčovaly Karla Čapka jako jejich pisatele. Dnes už také náležejí k jeho literární pozůstalosti. Ani anonym Karel Čapek nám tedy neunikl - škoda, že už jsem to nemohl povědět šéfredктору jeho listu, který zatím zemřel, aniž mohl být přesvědčen, že v jeho listu si vysloužil novinářské ostruhy jeden z našich budoucích nejslavnějších publicistů.

/1963/

Dopis Karla Čapka A.N.

Čten na večeru na paměť PhDr. M. Halíka
národním umělcem Karlem Högrem. Vyjde
1979 v souboru „listy Anielce“, který
z pozůstalosti M. Halíka připravil pro vyda-
vatelství Lyra Pragensis PhDr. Tomáš
Halík

15.6./1905/

Hle, píšu zase: jsem tak sám -

Tož tady dosud jsem bydlel u svojí
babičky, takové drobné, milé, ryzí stařenky
- - a ta se mi dnes odstěhovala - Takové
je mi to teď cizí v té naší světnici
s několika vypůjčenými kusy nábytku - je
teď tady tak prázdná, ticho a opravdu
smutno - - Ta babička schází.

Pořád tak mimoděk čekám, že babička
za mnou zašourá bačkorami a řekne: „Tak
komupak to píšeš, Karlíčku?“ A pak řekne:
„Svýmú d'oučeti, vid'?“ A dá mi-jako oby-
čejně-dobrou radu: „Jen si ji tůze neber
do hlavy, blázínku, a nezamiluj se do ní;
pak by ses trápil a na to seš mladej -
„Blázínku, Karle! Blázínku, Karle!

Jednou mi zas povídala: „Milej hochu,
každá by byla blázen, která by tě teď
chtěla; nic z toho nekouká. Do tý doby, co
se budeš moc ženit, bude ta tvá už dávno
vdaná a třeba ti odchová svou dceru- -“
Je průhledné, jak se mne tohle muselo
dotknout.

Když ze mne přes všechnu přetvářku v
posledních dobách vycítila smutek, říka-
la mi: „Vid', vona tě nechce - - Vona má
jinýho - -“.

A teď ta dobrá duše odjela, musela
k mé mamince: ta má hroznou nervózu a
souchotiny - - / - - a já jsem ve všem po

ní - vidím takhle, kam dojdu! /Tak sám jsem zbyl - totiž nedivte se, že chci psát Vám - - jiná radost mi teď už nezbývá - -

Slečno Anielko, promiňte mi, že chci jednou mluvit upřímně.

Slečno Anielko, mně se po Vás stýská. Bůh ví, mám Vás teď radši než jindy. Takhle napsané zní to docela všedně. Ale Vy nechápete, co to znamená pro mne.

Já vím, já už od Vás nedosáhnu ničeho; ani sebemenší přízeň. Já vím, že jsem Vám strašně směšný; to proto, že jsem tak ve všem vybočil z mezí. Ba, jsem směšný, jsem nehezký a nezajímavý. A já, škaredý hoch a potrhlý poeta, dekadent, mrzák, šašek a blázen - já, já hledám lásku - to to paradoxní a komické, ale svrchovaně tragické a hrozné.

Je to tragika taková, jako když umírající člověk chce žít a být šťasten, a ví, že umírá, věří, že tak bude, že to není možné.

Věřte, ten smutek v mých dopisech není ani fingovaný, ani to není světobol mládí - - Takováhle tragika je větší než Vy, Anielko, dovedete tušit a chápat-Vy jste zdravá duší i srdcem-a já jsem mrzák neschopný životu - - Vy to chápat nemůžete.

Hleďte, Vy jste mladá. Vy dovedete být mladá. Vy dovedete být šťastně hrát si na ředitelky penzionátů i zamilované párky. Vy dovedete to mládí užívat krásně a dobře - A já ani nikdy mladým nebyl a nebudu, protože jsem mrzák a blázen a člověk ubohý.

Já jsem něco úplně opačného Vám, jsem opačný pól světa.

Vidíte, a mám Vás rád. Ne tak, jak milují jiní, protože každý jiný doufá, že si lásku získá, ale já vím, že nezískám nic, ale také neztratím nic, nemohu.

Já si lásku představuji divně, je to taková upřímnost bez hranic, která nezatají ani nejmenší vibrace duševní; je to obapolné zbožnění, takže by jeden druhému jen ruce si opovážil líbat; je to víc než koketérie a víc než vášeň a víc než cokoliv jiného, je to dosažení vrcholu.

Ale taková láska je nemožná.

Nešťastný umělec Mánes s chorobnou touhou hledal „divé žluté růže“. Já také hledám divé žluté růže. A Mánes svoje růže nenašel a zešílel. A já nenajdu svoje růže, svou lásku, ta je na světě nemožná - -

Takový jsem zdeprimovaný, neschopný k životu i ke smrti. . .

„na smrt jsem příliš mlád, k životu
příliš stár,

žít nechci už a zemřít nemám sil...“

Tak žiju, a nevím proč. Co pak zbývá jiného, než dobíjet se cigaretou?

Hle, Anielko, tohle všecko Vy nemůžete pochopit - snad ani nevěříte - - Kdybych Vám řekl, že teď žiju jen za tím cílem, abych zase Vám mohl psát - nevěřila byste snad - nebo se smála - Kdybych Vám psal, jak na tom lpím, jak tomu věřím a jak se těším/ - - ačkoli vím, že to je nemožné-/ , že mi jednou napíšete jen několik slovíček soustrasti, že Vám nejsem směšný ani hnusný a že chápete tu bolavou duši - - Vy byste se smála a Vy byste mi to nena-psala - - A Vy jste ještě jedna z nejlepších - - A to bolí, tenhle pocit bezpráví, jež člověk přece nijak nezaslouží. Anielko, Vy mi příliš křivdíte.

Anielko, jak já Vás mám rád. Smějte se třeba tomu a opovrhňte tím, já to nezasluhuju. Říkám Vám, že nikoho tak rád jsem neměl - ale ne, Vy to ani nedovedete ocenit, řeklo Vám to snad víc lidí. A mně nikdo neřekl: mám tě ráda, mne to také sotva někdo řekne; řekne spíš, že jsem potrhlý a směšný a rotivný. A já tak žízním po lásce - - celou duší, je to můj jediný cíl životní - -

Napadá mi jedna paradoxní věta: hlavou se plazím po zemi a nechám si po ní šlapat - - a jsou lidé, kteří mi líbají nohy. Je to divná rozdvojenost ve mně: já hledám ty své divé žluté růže - a přitom nedovedu ocenit jinou lásku, k mé osobě upnutou.

Anielko, co mi zbývá říct? Jen ještě jednou chci říci to, že Vás mám tak bez mezí rád, já, škaredý hoch, potrhlý blázen, ztřeštěnec, ateista, člověk bez dogmatu a svrchovaně ubohý - -

Teď zvláště v mé samotě na mne to doléhá - - Kdyby tu byla babička, řekla by: „Mhm, ty píšeš náký dlouhý psaní. Copak jí tam všecko píšeš?“ A řekla by snad: „Pozdravuj jí taky ode mne:“ A řekla by snad: „Blázínku, Karle!“

Blázínku, Karle!

Úryvek z projevu dr. Františka Krčmy, předneseného na úvod pamětního večera na počest dr. Miroslava Halíka 16.6.1976.

Dr. Halíka jsem osobně znal od dětství z mých i jeho rodných Domažlic jako staršího „Halíkovíc studenta“, který se už tenkrát svou zvláštní ostýchavostí a slušností lišil od svých bujných chlapeckých vrstevníků. Blíže jsem ho poznal, když pak

V Praze navštěvoval mého otce a našel v jeho literárně biografické specializaci na K. Háchu prototyp stylu své celoživotní práce a lásky, jak si sám pak často přiznával. Životní příběhy nás pak svedly na téměř čtvrt století do společné atmosféry ducha Karla Čapka a domu, který jím byl cele prodchnut. Nebylo snad dne, kdy by ve „vile“, jak se ve zkratce vinohradský Čapkův dům nazýval, několikrát nepadlo Halíkovo jméno, vždy s plnou vážností a úctou. Jako očitý i „Ušitý“ svědek mohu potvrdit, že Olga Scheinpflugová a dr. Halík, každý milující Čapka svým způsobem a každý svým způsobem Čapkem poznamenaný, byli v čele těch, kteří chtěli a dokázali ukázat Karla Čapka v nejpříznivějším světle. Po celou dobu svých životů. Jejich spolupráce na díle Čapkově byla vzácně solidární a za celou dobu nikdy nezaskřípala. Nikdy se nestalo, aby rozhodovali o nějakém kroku, ať už edičním ať jiném, aniž by konzultovali jeden druhého, ale nejen konzultovali, přímo úzkostlivě respektovali. Tak mě mnohokrát napadlo, že to bylo proto, že dr. Halík měl mnoho společného s lidským typem a ušlechtilými vlastnostmi Karla Čapka a že právě tato okolnost možná způsobila, že se Karel Čapek stal rak říkajíc Halíkovým osudem. Všechny čapkovské problémy začínal dr. Halík řešit návštěvou ve „vile“ nebo aspoň telefonickým zavoláním. Nepřízeň, projevovaná Čapkovu dílu ať pouhými závistníky, ať fundovanými odpůrci ideovými či literárně kritickými, narazila vždy na solidaritu obou těchto strážců Čapkovy velikosti. Archiv ve vile byl permanentně dr. Halíkovi otevřen, veškeré materiály mu byly jako jedi-

nému půjčovány dom, protože u něho byly bezpečně uchráněny před jakoukoli ztrátou či zneužitím. Tato důvěra Čapkovy vdovy bohatě vynahradila Halíkovi, že nemohl Čapka poznat za jeho života tak, jak by byl později potřeboval. Zkrátka splnilo se doslova přání, které při vzájemném seznámení v roce 1942 vepsala Olga Scheinpflugová do Halíkovy knihy návštěv: „Kéž by tento den byl začátkem našeho životního přátelství.“

U dr. Halíka to vlastně byla nepřetržitá služba, pokorná a oddaná, až do posledních chvil dokonávajícího, ochrnutého těla. Neuvěřitelný případ v dnešním světě, jak někdo dovede, tak nezištně sloužit géniovi, bez sebemenšího úmyslu, aby se aspoň mikroskopicky přihřál na slávě velikého jména. Je to něco, co připomíná neznámé literární pracovníky, kteří ve středověkých klášteřích opisováním a komentováním zachraňovali pro lidstvo díla antických velikánů, tiše, zcela anonymně, nehledající za to ani uznání lidské, ani slávu boží. Mimochodem všechnu tu práci konal Halík s maximální akribií vědeckou, vzdor tomu, že vlastně ve svém volném čase, až po absolvování svých existenčních povinností.

Tato bezpříkladná skromnost částečně zavinila paradoxní zjev, že zatímco celý národ zná Karla Čapka, znají muže, který se o něho tolik zasloužil, jen literární zasvěcenci a kruh ctitelů díla bratří Čapků, kteří se už před třiceti lety sdružili v naši Společnost. Byl znám více ve Svatoňovicích, kde tak obětavě pomáhal při zřizování Památníku bratří Čapků a při posilování tamní čapkovské

tradice než v Praze. Tento kuriózní stav vyjádřil stručně nadsázkou japonský čap- kolog Kei Kurisu, který mu při jedné ná- vštěvě řekl: „Vy vlastně jste víc známý v Japonsku než u vás!“

Závěrečné slovo univ. prof. dr. Karla Krejčího na večeru na paměť dr. M. Halíka

Znal jsem dr. Halíka ještě dříve, než Halík sám tušil, že bude čap- kologem. Byl jsem s ním tenkrát v Domažlicích /Halík byl o tři roky starší/.

Domažlice mají svou kulturní tradici. Jsou obklopené Chodskem, kde žije tradice Boženy Němcové, J. K. Erbena, A. Jiráska, J. Vrchlického, Thomayera. V době Halíkova mládí zde aktivně působili tři významní spisovatelé: K. M. Čapek, J. Š. Baar /v Klenčí/ a Jan Vrba. Ale i přesto se zde dr. Halík uplatnil.

Stará generace na malém městě nemi- luje modernu. Uvedení tři autoři byli uzná- váni, ale moderna v Domažlicích narážela na velký odpor. Bylo tam mnoho kulturních lidí, kteří moderní autory neměli rádi. Ale byli tam i autoři mladí /Zdeněk Bořek- Dohalský, Halík/, kteří propagovali moder- ní směr.

M. Halík působil i v pražské městské knihovně. Tam se vyvíjel, tam - v sále knihovny - začínala Společnost bratří Čapků.

Je pravdou, že každý spisovatel by si mohl blahopřát, kdyby našel svého „Halíka“. Autoři mají své vydavatele apod., ale ne takového, který by sháněl vše, co se dá, jako to dělal Halík. Takové - logy měli K. H. Mácha /to založil dr. Krčma a Karel Janský/ a Karel Čapek, kterému Halík vě-

noval nesmírně velkou, mravenčí práci. Sám za tou obrovskou prací mizel. Celý obraz Čapkův skládal střípek za střípkem. Roztříštěné Čapkovo dílo bylo těžké sestavit v celek. Byla to nevděčná, ale vzrušující práce. Objevil dosud neznámé články. Kolik z toho všeho by bylo bez Halíka navždy ztraceno, např. jeho prvotiny. Jestliže Karel Čapek našel svého Halíka, pak je to veliký zisk nejen pro Karla Čapka, ale pro celou literární vědu.

Kondolence japonského čapkologa a profesora tokijské university E. Čina zaslaná rodině dr. Halíka

19.8.1975

v Praze

Přijměte moji nejhlubší soustrast nad úmrtím Vašeho drahého pana manžela, mého učitele, rádce a laskavého přítele, který mi zůstane navždy vzorem v mém studiu Karla Čapka.

Ejči Čino

II. ZPRÁVY Z ČINNOSTI SBČ - OHLASY

Středisko státní památkové péče a ochrany přírody Středočeského kraje, spravující Památník na Strži, sdělilo Společnosti, že po dokončení oprav budovy je Čapkova expozice opět zpřístupněna veřejnosti. Expozice národní umělkyně O. Scheinpflugové v podkroví musela být pro potřeby stavebních úprav zcela demontována, ale s její reinstalací a zpřístupněním návštěvníkům se počítá.

Profesor S. V. Nikolskij považuje za čest i radost, že jej Společnost zvolil

svým čestným členem. Dopisem slíbil, že při návštěvě Prahy bude vyprávět o Čapkově popularitě v SSSR a uvádí, že v Sebraných spisech K. Čapka vyšlo zatím 6 svazků, každý v nákladu 75.000 výtisků, a že do 1. ledna 1977 vyšel Čapek v SSSR 81x v 15 jazycích v celkovém nákladu 4,650.000 výtisků.

Japonský čtenář si ve svém rodném jazyce mohl už přečíst Věc Makropulos i RUR, Cestopisy i Ze života Hmyzu, Povídky i Válku s mloky, Devatero pohádek i Dášeňku. Jestliže ovšem sám zahradničí, může si počíst i v Zahradníkově roku, který pro japonské zahrádkáře vyšel v drobné úpravě do kapsy.

Ochotnickému souboru ve Smržovce nad Nisou, který přes třicet let nese jméno Bratří Čapků, napsal F. Filipovský: „Vystoupil jsem u Vás jako host a přesvědčil jsem se, že děláte divadlo s plným zaujetím. Naplňuje mne radostí, že nevymírají liboherci, jak říkal těm obětavým pracovníkům J. K. Tyl. Přeju Vám, abyste nikdy neztratili lásku k divadlu a víru v ty plamínky umění, které jsou ve Vás.“

Letos po sedmé se uskutečnil dálkový pochod Jestřábími horami, který se podle populární postavy Čapkových pohádek jmenuje Krvavý Čepelka. Turistický oddíl VTJ v Malých Svatoňovicích tak spojuje pochod s propagací díla svého rodáka. Účastníci startovali na náměstí K. Čapka ve Svatoňovicích a trasy krajem bratří Čapků a jejich Krakonošovou zahradou.

Když Karel Čapek na své pražské zahradě sázel orientální smrk, nemohl tušit, že

Křižovatkou U zdravotního ústavu bude jednou projíždět až 20.000 vozů za den. V jejich výfucích smrk zrezivěl, až uschl a památkáři jej dovolili porazit. Na jeho místo doporučili vysadit cypřišek nutkajský, který zatím exhalacím a spadu úspěšně odolává.

Památku nedožitých 75. narozenin národní umělkyně Olgy Scheinpflugové vzpomene 2. prosince ve velkém v sále Městské knihovny v 18 hodin. K této příležitosti jsme vydali pamětní list za 5,-Kč. Členové si jej mohou objednat ne naší adrese, poštovné účtujeme zvlášť.

Na mladší členy se obracíme s výzvou, zda by nám bezplatně nevypomohli s přípravou a provedením výzdoby scén k večerům SBČ. Výtvarným řešením večerů pověřil výbor Ed. Hofmannové. Svou adresu a telefon hlaste Společnosti.

Prosíme členy, aby nám posílali zprávy o regionálních čapkovských akcích a o jejich ohlasech.

Předchozí číslo Zpravodaje, redigoval z technických důvodů samostatně red. Otmar Zdeněk. Čtvrté číslo bude věnováno devadesátému výročí narození Josefa Čapka.

Zpravodaj SBČ, 3. číslo, říjen 1977.
Neprodejný výtisk - jen pro vnitřní po-
třebu Společnosti bratří Čapků - redi-
gují z pověření výboru SBČ kruhem :

K. Čechák.

J. Opelík, J. Raitmanová-Scheinpflugová,
J. Slavík, J. Šetlík. Zpravodaj je rozesílán
podle potřeby a technických možností.
Adresa Společnosti: Poštovní schránka
284, hlavní pošta, Jindřišská 14, 110 00
Praha 1. Účet u Státní banky čs. Praha 1,
č. 11-3001-8, běžný účet č. 909 542 České
státní spořitelny, městská pobočka Vác-
lavské nám. 42, 110 03 Praha 1.